

Transatlantiske kulturmøter

Utvandring, offentlighet og identitet 1825–1945

Nasjonalbiblioteket, 13.–14. mai 2025

Konferanseprogram

Tirsdag 13. mai, 09:30–17:45

- 09:30–10:30 Åpning av konferansen (Målstova)
Velkommen ved Nasjonalbiblioteket
Åpningsforedrag/Keynote Lecture
Professor **Karen V. Hansen** (Brandeis University):
Norwegian Entangled Encounters on the Great Plains: Taking Indian Land
- 10:30–10:50 **Kaffepause**
- 10:50–12:10 **Sesjon 1** (Målstova/Auditoriet)
• Se egen oversikt over parallelle sesjoner og foredrag under
- 12:10–13:10 **Lunsj** (Folkestova, for konferansens deltakere)
- 13:10–14:30 **Sesjon 2** (Målstova/Auditoriet)
- 14:30–14:45 **Pause**
- 14:45–16:05 **Sesjon 3** (Målstova/Auditoriet)
- 16:05–16:20 **Kaffepause**
- 16:20–17:40 **Sesjon 4** (Målstova/Auditoriet)
- 18:00–19:00 Omvisning i utstillingen *Rett vest: Drømmen om et bedre liv i Amerika*

[Nasjonalbibliotekbaren ved CREDO](#) holder åpent.
- 19:00–20:30 Åpent arrangement på NB (Målstova):
Henrik Olav Mathiesen: *Utvandringen til Amerika på 90 minutter*
(se egen informasjon om og påmelding til [dette arrangementet](#) på nb.no)

Onsdag 14. mai, 09:30–17:45

- 09:30–10:25 **Foredrag/Second Keynote Lecture** (Målstova)
Professor **Daron W. Olson**, Indiana East University:
Emigration and the Building of a Greater Norway, 1860–1945
- 10:25–10:40 **Kaffepause**
- 10:40–12:25 **Sesjon 5** (Målstova/Auditoriet)
• Se egen oversikt over parallelle sesjoner og foredrag
- 12:25–13:25 **Lunsj** (Folkestova, for konferansens deltakere)
- 13:25–15:10 **Sesjon 6** (Målstova/Auditoriet)
- 15:10–15:25 **Kaffepause**
- 15:25–16:45 **Sesjon 7** (Målstova/Auditoriet)
- 16:45–17:00 **Pause**
- 17:00–17:45 **Avsluttende panel/Concluding Panel** (Målstova)
Karen V. Hansen, Daron W. Olson, Kari Lie Dorer (King Olav V Endowed Chair in Scandinavian-American Studies, Director Nordic Studies, St. Olaf College), professor **Eirinn Larsen** (IAKH, Universitetet i Oslo) og fag- og forskningsdirektør **Terje M.H. Joranger** (Norsk utvandremuseum).
Norwegian American Research Revisited
- 18:00–19:00 Omvisning i utstillingen *Rett vest: Drømmen om et bedre liv i Amerika*

Konferansen inngår i 200-årsmarkeringen for utvandringen til Nord-Amerika, [Crossings 200](#). Hovedspråket på konferansen er norsk, men det vil også bli engelskspråklige presentasjoner. Konferansen er gratis, men påmelding er nødvendig. Det åpnes for påmelding medio mars. Frist: 7. april.

Organisasjonskomité: Marthe Hommerstad, Arthur Tennøe og Ruth Hemstad.
Spørsmål kan sendes til: utvandring2025@nb.no

Velkommen til Nasjonalbiblioteket!

Sesjonsoversikt, Transatlantiske kulturmøter

13. mai

10:50–12:10 Sesjon 1

1A (Auditoriet): Identitet og etnisitet blant norsk-amerikanere

10:50: Svein-Halvard Jørgensen og Per Bjarne Ravnå (Nord Universitet): Gode amerikanere, gode nordmenn og verdens beste nordlendinger

11:10: Trond Espen Teigen Bjoland (Norsk vegmuseum): Etnisk feiring i Whitewater, Wisconsin, 1880–1940

11:30: Kari G. Hempel (Universitetet i Stavanger): Norskamerikansk identitet etter 1865, mest religiøs eller mest etnisk?

11:50: Spørsmål og diskusjon

1M (Målstova): Utopier og nye muligheter

10:50: Terje Mikael Hasle Joranger (Norsk utvandrer museum): Utopias and Worldmaking Processes Among Norwegian Immigrants in the United States, 1850–1860

11:10: Trym Sundby (NTNU): Unbounded Horizons: Eschatology and its Alternatives in 19th, Century Scandinavian Utopian Emigration

11:30: Anders Kvernberg (Nasjonalbiblioteket): Land tilkjøbs! Et spesielt Amerika-kart laget for nordmenn

11:50: Spørsmål og diskusjon

13:10–14:30 Sesjon 2

2A (Auditoriet): Tidlig amerikansk innflytelse

13:10: Jon Emil Halvorsen (Universitetet i Oslo): Tanken om USA som frihetens og mulighetenes land i tidlig norsk offentlighet – med hovedvekt på tiden før 1825

13:30: Peter Sebastian Hatlebakk (Universitetet i Bergen): Republikanisme og folkeopplysning – den politiske ballasten i emigrantskutene

13:50: Nils Olav Østrem (Universitetet i Stavanger): Kor var biskop Neumann 4. juli 1825? Hyrdebrev, religiøse reaksjonar og utvandrarforteljingar i den tidlege emigrasjonen

14:10: Spørsmål og diskusjon

2M (Målstova): Urfolk og migrasjon

13:10: Marit Bergner (Humboldt-Universitetet i Berlin): Den nordamerikanske urbefolkningen i norska tidningar mellan 1825 och 1915.

13:30: Jana Sverdljuk (Nasjonalbiblioteket): Urfolk som alter ego: Transatlantiske forestillinger om identitet og 'den andre' i norsk prosa og skjønnlitteratur på 1800- og 1900-tallet

13:50: Johanne Ostad (Nasjonalbiblioteket): Hulda Garborgs møter med urbefolkningen i USA

14:10: Spørsmål og diskusjon

14:45–16:05 Sesjon 3

3A (Auditoriet): Migrasjon, teater og litteratur

14:45: Jens-Morten Hansen (Nasjonalbiblioteket): Ibsens Gengangere i Chicago i 1882: nytt blikk på en myteomspunnet verdenspremiere

15:05: Anne Kristine Lande (Nasjonalbiblioteket): Norsk-amerikansk litteratur: En bibliografisk undersøkelse

15:25: Bendik Maliks (NTNU): Til vern om fedrelandsarven: Ole Edvart Rølvaag og det norsk-amerikanske assimileringsspørsmålet.

15:45: Spørsmål og diskusjon

3M (Målstova): Migrasjon, arbeidere og politikk

14:45: Knut Djupedal (tidl. Norsk utvandreremuseum): The American Alternative

15:05: Mikael Lyngaas (Universitetet i Oslo): En norsk sosialists møte med USA: Harald Hansens "Breve", 1909–1912.

15:25: Daron William Olson (Indiana University East): A Shared Affinity for Democracy: Norwegian and American Voices in the United States, 1933–1945

15:45: Spørsmål og diskusjon

16:20–17:40 Sesjon 4

4A (Auditoriet): Migrasjon og musikk

16:20: Laura Ellestad (Universitetet i Sørøst-Norge): Norwegian-American musical interplay via the diasporic intercultural: Transnational musical exchange through performances of bygdedans and Norwegian-American old-time music

16:40: Hans-Hinrich Thedens (Nasjonalbiblioteket): Felespill her og der borte – tilfellet konsertspelmanen Eivind D. Aakhus.

17:00: Astrid Nora Ressem (Nasjonalbiblioteket): Emigrantviser og viser som emigrerte

17:20: Spørsmål og diskusjon

4B (Målstova): Migrasjon og lokalsamfunn

16:20: Bjørg Selnes Seland (Universitetet i Agder): Det norske bibelbeltet: transatlantiske perspektiv

16:40: Mette Tveit (Stavanger Museum): Karmøys unike migrasjonshistorie

17:00: Harald Østgaard Lund (Nasjonalbiblioteket): *Seljestad Station*, et norsk-amerikansk prospekt

17:20: Spørsmål og diskusjon

14. mai

10:40–12:25 Sesjon 5

5A (Auditoriet): Norge, verdensutstillinger og vikingånd

10:40: Unni Tandberg: Norske kunstneres og arkitekters deltakelse i verdensutstillingene ved Stillehavet 1915 og 1939

11:00: Eivind Bagle (Norsk Maritimt Museum): På vikingtokt til Chicago: Magnus Andersen og norsk-amerikansk identitetsbygging

11:20: Ruth Hemstad (Nasjonalbiblioteket): Leiv Eiriksson og historiebruk som politisk argument

11:40: Nik Brandal (Oslo Nye Høyskole) og Eirik Brazier (Universitetet i Sørøst-Norge): "Vis den gamle vikingeånden og bring rettferdighet til verden" – norsk-amerikansk identitet og patriotisme under første verdenskrig

12:00: Spørsmål og diskusjon

5M (Målstova): Migrasjon og kulturhistorie

10:40: Siv Ringdal (Stiftelsen Norsk Folkemuseum): Geitost, julehefter og silkestrømper: Materialiseringen av transatlantisk kulturkontakt, 1905 til 1940.

11:00: Anne Tove Austbø (Stavanger Maritime Museum): Sjøfolk og fotografer i Sailor Town – mannskapsportretter i transatlantisk perspektiv
11:20: Tina Anckarman (Nasjonalbiblioteket): Den transatlantiske filmaren Hans Berge
11:40: Guro Tangvald (Nasjonalbiblioteket): “Hands across the sea” – postkort over Atlanterhavet
12:00: Spørsmål og diskusjon

13:25–15:10 Sesjon 6

6A (Auditoriet): Kvinner og utvandring

13:25: Mona Holm (Universitetet i Oslo/Anno Museum Kvinnemuseet): Innvandrerfeminisme “paa Prærien, i Storskoven og Storbyen”: Månedssbladet *Kvinden og Hjemmet* som sentral aktør.
13:45: Nancy Coleman (Hamar katedralskole): Hvordan myndiggjøre kvinnene på prærien? Ida, Mina og bladet *Kvinden og Hjemmet*.
14:05: Michelle Tisdell (Nasjonalbiblioteket): Elise Amalie Wærenskjold og Ruth Ann Reese: Innvandrerkvinnerens makt og meningsproduksjon
14:25: Marie Magnor (Universitetet i Bergen): Bjørnstjerne Bjørnson og de amerikanske kvinnesaksforkjemperne
14:45: Spørsmål og diskusjon

6M (Målstova): Migrasjon og religion

13:25: Rolf Inge Larsen (UiT Norges Arktiske Universitet): “Den elendige striden og uenigheten” – forsøk på å skape transatlantisk enhet om den sanne kristendom
13:45: Ralph Meier (Høgskulen i Volda): Fra enhet til mangfold og union
14:05: Birger Løvlie (Høgskulen i Volda): Prest i USA – evangelist i Norge
14:25: Spørsmål og diskusjon

15:25–16:45 Sesjon 7

7A (Auditoriet): Migrasjon, vitenskap og religion

15:25: Merethe Roos (Universitetet i Sørøst-Norge): En evangelisk-luthersk og dogmatisk skole på prærien – norske utvandreres utdanning på et nytt kontinent.
15:45: Torbjörn Nilson (Södertörns Högskola): Emigranter, kristendom og darwinisme, Dayton, Tennessee 1925.
16:05: Dan André Myrbakk-Velle (Notodden kommune): Den norske legen, borgerkrigsveteranen og slaverimotstanderen Søren Johan Hanssen
16:25: Spørsmål og diskusjon

7M (Målstova): Nye perspektiver på Amerikabrevene

15:25: Henrik Olav Mathiesen (Universitetet i Oslo/Nasjonalbiblioteket): Hvorfor startet utvandringen fra Norge? Amerikabrevenes offentlige rolle i den geografiske spredningen av utvandring i 1836 og 1837
15:45: Arnstein Hjelde og Camilla Bjørke (Høgskolen i Østfold): Amerikabrev og skriveferdigheiter: Kva fortel amerikabrev oss om skriveferdigheitene til norskamerikanarane?
16:05: Inga Lill Grønnerud (Kongsvinger Ungdomsskole): Religiøsitet speilet i brev sendt hjem
16:25: Spørsmål og diskusjon